

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego, klasa 5

Rok szkolny 2025/2026

1) Ocenie podlegają:

- sprawdziany
- formy wypowiedzi pisemnej
- kartkówki
- odpowiedź ustna, recytacja, prezentacja ustna
- praca indywidualna i w grupie na lekcji
- karty pracy
- notatka w zeszycie
- zeszyt ćwiczeń

2) Uczeń nieobecny zobowiązany jest do uzupełnienia notatek, ćwiczeń wykonanych na lekcji:

- na następną lekcję - w przypadku nieobecności do 1-3 dni
- w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły - w przypadku dłuższej nieobecności

3) Uczeń może poprawić każdą ocenę tylko raz w terminie i formie ustalonej przez nauczyciela do 2 tygodni od otrzymania oceny. Nie ma możliwości poprawiania ocen bieżących w dowolnym terminie tuż przed wystawieniem ocen przewidywanych.

System oceniania testów i kartkówek:

0-29%	Ocena niedostateczna
30-49%	Ocena dopuszczająca
50-74%	Ocena dostateczna

75-89%	Ocena dobra
90-97%	Ocena bardzo dobra
98-100%	Ocena celująca

Zagadnienia	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Kształcenie literacko-kulturowe					
Treść i elementy świata przedstawionego	odtwarza główne wydarzenia i kolejność zdarzeń; wskazuje podstawowe elementy świata przedstawionego	streszcza fragment; określa temat; wskazuje narratora	porównuje podobne sceny/tematy w dwóch tekstach; odróżnia wątki poboczne	analizuje problematykę i wartości; łączy treść z kontekstami (biograficznym, historycznym)	formułuje oryginalne wnioski interpretacyjne i uzasadnia je przykładami z tekstu
Liryka – wers, strofa, rym, podmiot liryczny, nastrój	rozpoznaje wers i strofę; wskazuje rymy; czyta głośno	określa podmiot liryczny i adresata; wskazuje porównania	określa temat i nastrój; wyjaśnia proste przenośnie	interpretuje utwór, uzasadniając funkcje środków stylistycznych	tworzy własną interpretację z kontekstami i wnioskami
Środki stylistyczne i ich funkcja (epitet, porównanie, przenośnia, uosobienie, refren)	rozpoznaje podstawowe środki stylistyczne	wskazuje środki stylistyczne w tekście i nazywa ich rodzaj	wyjaśnia funkcję środków stylistycznych w krótkich fragmentach	porównuje funkcje środków stylistycznych w różnych utworach/fragmentach	wnioskuję o roli środków stylistycznych w tworzeniu znaczeń i nastroju utworu
Bohaterowie i wartości – cechy, emocje, postawy	charakteryzuje bohaterów, podając ich podstawowe cechy	opisuje motywacje i emocje; odróżnia bohaterów pierwszo- i drugoplanowych	porównuje postawy; ocenia je z przykładami z tekstu	analizuje relacje i przemiany bohaterów; formułuje sądy	odnosi wartości i wybory bohaterów do współczesnych dylematów
Legenda, baśń, mit – cechy gatunkowe	odróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne; definiuje gatunek	rozpoznaje cechy gatunkowe w tekście; wskazuje bohaterów fantastycznych i realistycznych	wyjaśnia sens morału/przesłania; wskazuje motywy	porównuje realizacje motywów w różnych tekstach; wyjaśnia funkcje pytań retorycznych i uosobień	tworzy opowiadanie twórcze inspirowane legendą/mitologią; odnosi motywy do współczesności
Powieść przygodowa i fantasy	wskazuje miejsce, czas i bohaterów; identyfikuje gatunek	określa narratora i wątek główny; opisuje cechy bohaterów	analizuje działania bohaterów i ich motywacje; porównuje doświadczenia z	omawia problematykę i wartości; wskazuje cechy gatunku w utworze; odróżnia realizm i fantastykę	formułuje tezy interpretacyjne; uzasadnia wybory bohatera i ocenę zjawisk

			własnymi		
Nowela: kompozycja, punkt kulminacyjny, puenta	określa czas i miejsce akcji; wymienia bohaterów	rozpoznaje cechy noweli; wskazuje narratora i punkt kulminacyjny	omawia puentę; charakteryzuje postaci i podaje przykłady z utworu	analizuje przemianę bohatera i przesłanie utworu	proponuje alternatywny tytuł/puentę i uzasadnia wybór
Teksty informacyjne i publicystyczne	rozpoznaje tekst informacyjny; odczytuje podstawowe informacje	odróżnia fakty od opinii; wyszukuje hasła w encyklopedii	korzysta z encyklopedii i sporządza notatkę	wyjaśnia kryteria wiarygodności; porównuje źródła	samodzielnie pozyskuje informacje i tworzy notatkę problemową
Analiza dzieła sztuki – opis obrazu, kompozycja, barwy, światło	wskazuje postacie i elementy obrazu; wymienia kolory	określa temat i miejsce/przestrzeń; odróżnia plan pierwszy i drugi	opisuje nastrój; wskazuje elementy statyczne i dynamiczne	wyjaśnia funkcję barw i kompozycji; interpretuje tytuł	formułuje sąd i uzasadnia go; odnosi obraz do własnych doświadczeń
Kino i film – zawody filmowe, gatunki, środki wyrazu	wymienia osoby tworzące film; wskazuje ulubiony film	opisuje pracę wybranych twórców; rozróżnia gatunki filmowe	charakteryzuje środki wyrazu (dźwięk/obraz) i ich funkcje	porównuje gatunki i prezentuje ulubiony gatunek, uzasadniając swój wybór	analizuje scenę pod kątem oprawy dźwiękowej i narracji
Kształcenie językowe					
Głoski, litery, sylaby; miękkość/twardość	odróżnia głoskę od litery; dzieli wyrazy na sylaby	wskazuje samogłoski i spółgłoski; rozpoznaje miękkość/twardość	określa liczbę głosek, liter i sylab; zapisuje wyrazy z miękkością	wyjaśnia skutki błędnej pisowni (np. miękkość) w komunikacji	stosuje zasady w nowych przykładach bez błędów
Ortografia: ę/ą; ó/u; rz/ż; ch/h; wielka/mała litera; kropka w datach	wymienia podstawowe zasady dla wskazanych grup	stosuje zasady w uzupełnianiu tekstu; zapisuje daty poprawnie	wyjaśnia przyczyny zapisu; poprawia błędy w tekście	pisze własny tekst poprawny ortograficznie; różnicuje wielką/małą literę zgodnie z normą	stosuje zasady w trudniejszych przypadkach i uzasadnia wybór
Czasownik: osoby, liczby, rodzaje; czasy; tryby; formy nieosobowe; cząstka „by”	wskazuje czasowniki; wymienia osoby, liczby i rodzaje	odróżnia czasy i tryby; przekształca proste formy	odmienia czasowniki; rozpoznaje formy nieosobowe; stosuje „by” poprawnie	uzasadnia wybór form (czas, tryb) do celu wypowiedzi	stosuje złożone formy bezbłędnie w dłuższym tekście
Rzeczownik: rodzaj, liczba, przypadki; własne/pospolite; odmiana nietypowa	wymienia rodzaje i przypadki; rozpoznaje rzeczowniki własne/pospolite	odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby	stosuje poprawne formy w zdaniach; wskazuje rzeczowniki o nieregularnej odmianie	uzasadnia wybór form i zapis wielką literą	stosuje poprawne formy w trudnych przykładach; korzysta ze słownika
Przymiotnik i przysłówek – odmiana i stopniowanie	rozpoznaje przymiotniki i przysłówki; wymienia stopnie w stopniowaniu	stopniuje regularnie; rozróżnia stopniowanie proste i opisowe	stopniuje nieregularnie; tworzy przysłówki od przymiotników	stosuje stopnie celowo w wypowiedzi	redaguje tekst, wykorzystując bogaty zasób przymiotników/przysłówek

Liczebnik – rodzaje i użycie	odróżnia liczebniki główne i porządkowe	rozpoznaje liczebniki zbiorowe; poprawnie zapisuje formy podstawowe	stosuje poprawne formy liczebników złożonych i wielowyrazowych	tworzy informacje (np. o wycieczce) z poprawnym użyciem liczebników	koryguje błędy liczebnikowe w cudzych wypowiedziach
Frazeologizmy – rozumienie i poprawność	wyszukuje frazeologizmy w słowniku	odczytuje znaczenia; podaje przykłady użycia	stosuje frazeologizmy w kontekście; unika błędów	wyjaśnia pochodzenie (m.in. mitologiczne) wyrażen frazeologicznych	tworzy wypowiedzi wzbogacone trafnymi związkami frazeologicznymi
Składnia: zdanie pojedyncze (rozwinęte/nierozwinęte), grupy podmiotu i orzeczenia	wskazuje podmiot i orzeczenie	odróżnia zdania rozwinięte od nierozwiniętych; rozpoznaje grupę podmiotu i orzeczenia	rozbudowuje zdania; uzupełnia wykresy zdań	sporządza wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych	wykonuje wykresy bezbłędnie i sprawnie
Podmiot domyślny i szeregowy	definiuje, czym jest podmiot domyślny i szeregowy	rozpoznaje podmiot domyślny/szeregowy w zdaniu	określa rodzaj podmiotu we wskazanym zdaniu	przekształca tekst, wprowadzając podmiot domyślny, aby uniknąć powtórzeń	rozpoznaje i stosuje oba typy podmiotów bezbłędnie
Dopełnienie, okolicznik i przydawka; związki wyrazowe (główny/poboczne)	definiuje pojęcia; wskazuje przykłady	rozpoznaje części mowy, którymi są wyrażone dopełnienia, okoliczniki i przydawki	ustala pytania i funkcje składniowe; zaznacza części zdania na wykresach	wyjaśnia wpływ dopełnień/okoliczników/przydawek na sens wypowiedzi	tworzy zdania z rozbudowanymi członami i analizuje ich związki
Zdania złożone: współrzędnie i podrzędnie; wykresy	definiuje zdania złożone i zdania składowe	rozpoznaje współrzędność i podrzędność; wskazuje zdanie nadrzędne/podrzędne	stosuje odpowiednie spójniki i łączy zdania	wykonuje wykresy zdań złożonych (oba typy)	konstruuje złożone wypowiedzi z poprawną interpunkcją i wykresami
Interpunkcja: kropka; dwukropek; wykrzyknik; przecinek; wielokropek	wymienia podstawowe zasady użycia znaków interpunkcyjnych	wskazuje miejsca, w których należy wstawić znak interpunkcyjny	uzasadnia użycie znaków interpunkcyjnych na przykładach; poprawia błędy	stosuje zasady we własnych tekstach (także w zdaniach złożonych)	zapisuje tekst bezbłędnie pod względem interpunkcji
Źródła i narzędzia: słowniki (ortograficzny, frazeologiczny), encyklopedia/wikipedia	rozpoznaje rodzaje słowników i encyklopedii	wyszukuje podstawowe hasła i odczytuje skróty	sporządza notatki na podstawie różnych źródeł	ocenia wiarygodność i porównuje źródła	korzysta samodzielnie i krytycznie z wielu źródeł informacji
Tworzenie wypowiedzi					
Plan, notatka, mapa myśli	układa prosty plan i notatkę	rozwija plan zgodnie z tematem i celem	dopasowuje plan do tezy i argumentów; selekcjonuje informacje	modyfikuje plan, dbając o spójność globalną	redaguje plan wydarzeń, notatkę, mapę myśli samodzielnie
Opowiadanie twórcze z dialogiem	wskazuje cechy opowiadania;	redaguje opowiadanie według planu;	utrzymuje trójdzielną	wzbogaca narrację opisem, sceną i puentą	redaguje tekst wyczerpujący i oryginalny bez powtórzeń

	redaguje wstęp; wprowadza prosty dialog	wydziela akapity; stosuje zapis dialogu	kompozycję; prowadzi narrację i dialog z poprawną interpunkcją		
Opowiadanie odtwórcze	opowiada ustnie, zachowując kolejność zdarzeń; redaguje wstęp	tworzy opowiadanie na podstawie obrazków; zachowuje kompozycję	redaguje opowiadanie zgodnie z planem i akapitami	doskonali styl i język; wzbogaca środki wyrazu	tworzy spójne, bezbłędne opowiadanie odtwórcze
Sprawozdanie z wydarzenia	komponuje wstęp; tworzy plan sprawozdania	redaguje sprawozdanie zgodnie z planem; wydziela akapity	utrzymuje trójdzelną kompozycję; zachowuje kolejność zdarzeń	korzysta z różnych źródeł i materiałów (np. zdjęcia)	redaguje poprawne, wyczerpujące sprawozdanie
Opis krajobrazu / dzieła sztuki	wymienia elementy opisu; dobiera słownictwo	stosuje określenia położenia i barw; zachowuje kompozycję	wyraża emocje wywołane widokiem; unika powtórzeń	porównuje dwa obrazy/opisy; doskonali styl	tworzy sugestywny opis zgodny z wymogami formy
Dedykacja – tekst użytkowy	redaguje dedykację według wzoru	uwzględnia niezbędne elementy i kompozycję	dostosowuje język do odbiorcy i okazji; zachowuje etykietę	uzasadnia wybór treści i formy dedykacji	tworzy oryginalną, poprawną dedykację
E-mail i etykieta językowa	odróżnia e-mail od listu; wymienia zasady pisanie e-maili	redaguje e-mail do kolegi/koleżanki; poprawnie zapisuje adres i temat	stosuje zwroty grzecznościowe; informuje o załącznikach; dba o poprawność	dostosowuje styl do odbiorcy (osoba dorosła/instytucja)	redaguje poprawny list elektroniczny
Krótką wypowiedź argumentacyjną i udział w dyskusji	rozdziela tezę i przykład; formułuje proste sądy	formułuje tezę do problemu; rozpoznaje typy argumentów	buduje krótką argumentację i wypowiedź sądzącą	tworzy argumentację „za” i „przeciw”; zachowuje kulturę dyskusji	redaguje krótką wypowiedź argumentacyjną poprawną pod względem formy
Recytacja i interpretacja głosowa	recytuje z pamięci; zna zasady dobrej recytacji	dobiera tempo i intonację; artykułuje wyrażnie	podkreśla głosem sens i emocje; utrzymuje rytm	buduje napięcie emocjonalne; interpretuje świadomie	przygotowuje konkursową interpretację utworu